

Partea întunecată a începerii școlii: abandon, neșcolarizare, costuri ascunse și subfinanțare

București, 15 septembrie 2014. Peste 2,5 milioane de elevi încep astăzi cursurile. Dintre ei, conform calculelor organizației Salvați Copiii, **circa 67.000 vor abandona școala până la finalul anului¹, îngroșând rândurile celor 260.000 de copii de vârstă școlară care nu sunt cuprinși în nici o formă de învățământ primar, gimnazial sau liceal.** Cifre îngrijorătoare, care umbresc începutul de an școlar și ridică semne de întrebare cu privire la viitorul sistemului educațional. Cum s-a ajuns la această situație?

„Abandonul școlar sau, mai rău, decizia de a rămâne în afara sistemului de învățământ sunt consecințe directe ale nivelului de trai. Or, așa cum arată raportul *Sărăcia și excluziunea socială a copiilor din Europa*, publicat de organizația noastră în urmă cu trei luni, peste jumătate din copiii români sunt expuși riscului excluziunii sociale, România fiind, alături de Bulgaria, țara cu cei mai mulți copii săraci din UE. Așa-zisul sistem gratuit de învățământ îi respinge pe acești copii, impunându-le, pe ascuns, costuri imense familiilor, descurajându-i și privându-i, astfel, pe copii de șansa la educație”, afirmă **Gabriela Alexandrescu, președintele executiv al Salvați Copiii România.**

Potrivit unei cercetări² efectuate de organizația noastră în rândul a 600 de părinți și 300 de profesori, suma anuală necesară pentru susținerea unui copil la școală era, la nivelul anului 2010, de 350 de euro (370 în mediul urban, 330, în cel rural). Studiul a mai arătat că pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de educația unui copil, exceptând plata personalului din învățământ, părinții sunt nevoiți să aloce încă o dată și jumătate suma alocată de statul român aceluși copil. Astfel, deși în teorie învățământul este gratuit, costurile generate de aspecte indirecte, precum achiziția de rechizite, manuale sau uniforme sau achitarea fondului clasei, a taxelor de înscriere la concursuri școlare și la diverse evenimente școlare, se pot dovedi, pentru părinții din mediile defavorizate, o povară prea mare.

Așa se face că, anual, **2,65% din totalul elevilor din clasele 1-12 abandonează sistemul de învățământ³.** Alții nu ajung niciodată pe băncile școlii: potrivit unei analize⁴ realizate de organizația noastră la începutul acestui an, în 2012 existau 260.524 de copii cu vârsta între 7-17 ani (inclusiv) necuprinși în sistemul de educație, reprezentând 11% din totalul populației din această categorie de vârstă.

¹ Estimare realizată pe baza datelor INS privind populația școlară și rata abandonului școlar.

² Organizația Salvați Copiii, *Învățământul gratuit costă – Cercetare cu privire la ”costurile ascunse” din educație*, București, 2010.

³ INS, date prelucrate pentru anul 2011

⁴ Organizația Salvați Copiii, *Cercetare privind implementarea programului A doua șansă*, București, 2014

Trebuie menționat că, atunci când vine vorba de cifrele de școlarizare, toate datele furnizate de Institutul Național de Statistică sunt perimate, datând de cel puțin doi ani. Nu există date privind abandonul școlar, populația necuprinsă în sistemul de educație, nici măcar despre întreaga cohortă de elevi. Mai mult, ultimul raport privind starea învățământului din România, document publicat altădată anual de către Ministerul Educației, nu a mai apărut din 2011, exact anul în care intra în vigoare Legea Educației Naționale, care prevede obligativitatea prezentării anuale a acestui raport.

Soluții pentru cei peste 260.000 de copii rămași în afara sistemului

Ministerul Educației a demarat, în urmă cu peste zece ani, programul *A Doua Șansă*, menit să vină în sprijinul copiilor, tinerilor și adulților care nu au finalizat învățământul primar sau gimnazial, depășind cu cel puțin 4 ani vârsta de școlarizare corespunzătoare acestor niveluri. Practic, **în momentul de față, programele A Doua Șansă reprezintă una dintre puținele oportunități pentru persoanele care nu au finalizat învățământul obligatoriu de a-și continua studiile.** Cu toate acestea, o analiză realizată de Salvați Copiii la începutul acestui an relevă că în anul școlar 2012-2013, doar 254 de școli derulau programe ADS, având 10.166 de cursanți, dintre care doar 2.384 de minori.

Programul Salvați Copiii destinat re/integrării școlare a copiilor care au abandonat școala și neșcolarizați a demarat încă din 2001, având o abordare complexă care vizează atât intervenția educațională, cât și ameliorarea problemelor sociale cu care copiii și familiile se confruntă. Intervenția în comunitățile defavorizate, consilierea socială și sprijinul material (masă, rechizite și alte forme de sprijin în funcție de nevoi) sunt aspecte esențiale pentru integrarea și menținerea copiilor în școală. Anul trecut, 665 de copii au beneficiat de serviciile oferite în cadrul programului, iar **86%** din ei și-au promovat examenele școlare.

Pentru ca modelul Salvați Copiii să fie replicat la nivel național, precum și pentru a se asigura accesul la educație de calitate pentru toții copiii, inclusiv pentru cei mai vulnerabili dintre ei, guvernul ar trebui să aloce un buget suficient, de minim 6% din PIB, așa cum prevede în continuare Legea Educației Naționale (art. 8), în condițiile în care România rămâne statul care alocă cea mai mică sumă per elev din toată Uniunea Europeană (vezi anexa).

Despre Organizația Salvați Copiii

Salvați Copiii România este o organizație neguvernamentală, de utilitate publică, non-profit, care militează activ pentru drepturile și protecția copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului.

Programele organizației sunt adresate tuturor copiilor, cu o atenție deosebită către cei aflați în situații dificile - copiii din comunitățile dezavantajate, copiii victime ale violenței, exploatării prin muncă, traficului sau neglijării, copiii refugiați etc. În cei 24 de ani de activitate, peste 1.000.000 copii au fost implicați în campaniile și programele desfășurate de organizație.

Salvați Copiii România este membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări.

Contact Salvați Copiii România

Mirona Hrițcu

Coordonator comunicare

mirona.hritcu@salvaticopiii.ro;

Tel. 0741.040.951

Mihaela Manole

Coordonator program

mihaela.manole@salvaticopiii.ro

Tel. 021.311.75.96